

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی لرستان

آموزشی درمانی روانپزشکی مهر
واحد آموزش سلامت- واحد بهداشت حرفه ای

پیشگیری از مسمومیت ها در

اطفال و سالمندان

شناسنامه بروشور آموزش به پرسنل و بیماران و
همراهان

عنوان: پیشگیری از مسمومیت ها در اطفال و سالمندان

تایید کننده: دکتر احمد فاضلی (روانپزشک)

تهیه کننده: خدیجه فرضی (سوپروایزر آموزش
سلامت- کارشناس بهداشت حرفه ای)

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۱/۱۴۰۲

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۱/۱۴۰۲

۱۰. در برخی از سالمندان کاهش قدرت بینایی و فراموشی، می تواند منجر به بروز اشتباهاتی در ضمん مصرف داروها و در نتیجه بروز مسمومیت دارویی گردد.

۱۱. کاهش بینایی، شنوایی و فراموشی در دوران سالمندی از مهمترین عوامل مصرف بیش از حد دارو و بروز مسمومیت در سالمندان می باشد.

۱۲. اگر نشانه هایی از سوختگی اطراف دهان بود به آهستگی یک لیوان آب یا شیر به بیمار دهید.

۱۳. هیچگاه تلاش نکنید فرد مسموم استفراغ کند.

آدرس: لرستان- خرم آباد- کمالوند روبروی کهربیز مجتمع پردیس
دانشگاه علوم پزشکی لرستان- مرکز آموزشی درمانی روانپزشکی

مهر

تلفن: ۰۶۶۳۳۴۱۳۰۸۳-۸۵

۴. کیف دستی، ساک خرید و کیسه های نایلونی را دور از دسترس کودکان قرار دهید. ممکن است داخل آنها وسایلی باشد که توسط کودک بلعیده شود و یا کودک ضمن بازی آنها را روی سر خود کشیده و سبب خفگی وی شود.

۵. گلهای و گیاهان آپارتمانی را دور از دسترس کودکان قرار دهید و هنگام بازی کودکان در فضای باز مراقب آنها باشید تا توسط گلهای و گیاهان سمی، مسموم نشوند.

۶. نام گیاهان خانگی را به خاطر بسازید و آن را روی برچسبی کنار آنها بنویسید. بسیاری از گیاهان و گلهای آچارتمانی مانند خرزهه و ... سمی هستند و تماس پوست با آنها و یا به دهان بردن آنها منجر به مسمومیت و سوختگی مخاط می شود.

۷. عمدہ ترین موارد مسمومیت در کودکان در اثر خوردن داروها، مواد شیمیایی و محصولات خانگی مانند مواد آرایشی بهداشتی، فرآورده های شوینده سفید کننده و لوله باز کن، لاک پاک کن (استون) و گیاهان آپارتمانی سمی بوده است.

۸. اگر کودکی نفت را ببلعد کشند نیست ولی اگر کودک وادر به استفراغ شود این امر می تواند منجر به مرگ وی شود.

۹. داروها خصوصاً داروهای خوش طعم مخصوص کودکان را از دسترس ایشان دور نگه دارید. ممکن است با استفاده از غفلت شما، کودک اقدام به مصرف دارو نماید.

پیشگیری از مسمومیت‌ها در اطفال و سالمندان

برای پیشگیری از بروز مسمومیتهای دارویی در کودکان باید به نکات ذیل توجه نمود:

چنانچه در خانه کودک زیر ۵ سال دارید، حتماً داروها را در کمدها بالا، دور از دسترس و مجهز به قفل قرار دهید.

مراقب باشید تا در هنگام بیماری کودک، دوز تکراری و یا داروی بیشتر از حد تجویز شده به کودک ندهید. به عنوان مثال برای کاهش تب در کودکان، داروی استامینوفن را براساس وزن و سن کودک و با مشورت پزشک و داروساز به کودک بدھید. مقادیر بیش از حد درمانی استامینوفن می‌تواند ایجاد مسمومیت نماید.

داروهای مصرفی افراد خانواده را دور از دسترس کودکان نگهدارید. از قرار دادن دارو در کیف دستی پرهیز کنید تا مانع خورده شدن دارو توسط کودکان شود.

داروهای خود را مقابل چشم کودکان نخورید. چرا که کودکان از رفتار بزرگسالان تقليد می‌کنند و ممکن است دور از چشم والدین داروها را به دهان ببرند.

اگر به کودک خود دارو می‌دهید به او تفهیم کنید که ين دارو است و از کلماتی مثل آبنبات، شکلات و یا خوارکی استفاده نکنید.

داروها خصوصاً داروهای خوش طعم مخصوص داروهای کودکان را از دسترس دور نگهدارید. ممکن است با استفاده از غفلت شما، کودک اقدام به مصرف دارو نماید.

کودکان کنجکاوند و ممکن است زمانی که افراد سالمند فامیل در حال مصرف داروای خود می‌باشند، کودکان اقدام به چشیدن و یا بلعیدن دارو نمایند. بنابراین برای پیشگیری از مسمومیت دارویی کودک دلبندتان، از والدین خود بخواهید داروهای مصرفی خود را دور از دسترس کودکان نگهداری نمایند.

داروهای را در بسته بندی اولیه آنها نگهداری نمایید تا در هنگام بروز مسمومیت بتوانید اطلاعات درستی را در مورد داروی مصرفی به پزشک ارائه نمایید.

چنانچه فردی در خانواده در حال درمان ترک اعتیاد می‌باشد، از دسترسی کودکان به داروهای درمان کننده اعتیاد مانند قرص یا شربت متادون جداً خودداری نمایید. مرگ بسیاری از کودکان و حتی بزرگسالان به دلیل نگهداری شربت متادون در یخچال مخصوصاً به دلیل تعویض بطری دارو با بطری داروهای دیگر و یا نوشیدنی‌های خوارکی و مصرف اتفاقی آنها صورت گرفته است. شربت متادون به تنها یی در طی چهار سال اخیر منجر به یازده هزار مورد مسمومیت در کشور شده است. از این میان بیش از دویست مورد مرگ ناشی از متادون بوده است که یازده درصد آن در کودکان بروز نموده است.

بدیهی است مرگ این کودکان در اثر داروی متادون تنها به دلیل سهل انگاری والدین و بستگان کودک، عدم استفاده از ظروف مقاوم و جابجایی دارو و نگهداری آن در بطری‌های دیگر داروها و یا نوشیدنی‌ها رخ داده است که به راحتی توسط خانواده‌ها قابل پیشگیری می‌باشد.

داروها غیر از کودکان، قربانیان دیگری از جمله سالمندان را هم درگیر می‌کند.

بهتر است داروهای بیمار افسرده و یا بیمارانی که تعادل رفتاری ندارند و یا افرادی که سابقه اقدام خودکشی دراند را دور از دسترس ایشان قرار دهید و مراقبت دقیقی در خصوص میزان داروی مصرفی ایشان به عمل آورید.

در سالمندان مسمومیت دارویی بسیار شایع و البته خطرناک است. نشانه ظاهری و شکل داروهای، ابتلا به فراموشی، عدم اطلاع از نام داروها، بی‌سوادی یا کم‌سوادی و یا خوانا نبودن مقادیر مصرفی دارو مندرج روی جعبه دارویی ممکن است منجر شود تا سالمندان عزیز داروی خود را به اشتباه یا به طور تکراری مصرف نمایند.

برای جلوگیری از مسمومیت دارویی در سالمندان باید بر مصرف داروی افراد مسن خانواده نظارت داشته باشید.

پیشگیری از مسمومیت در اطفال و سالمندان

۱. کودکان زیر ... سال پر خطرترین گروه سنی از نظر بروز مسمومیت هستند.

۲. کودکان خردسال ممکن است هر چیزی را به دهان ببرند. این عمل بخشی از آموزش و درک این گروه سنی از محیط اطرافشان است و این عمل زمینه ساز بروز مسمومیت است.

۳. در هنگام بیماری کودکان مراقب باشید تا دوز تکراری دارو به وی ندهید.